

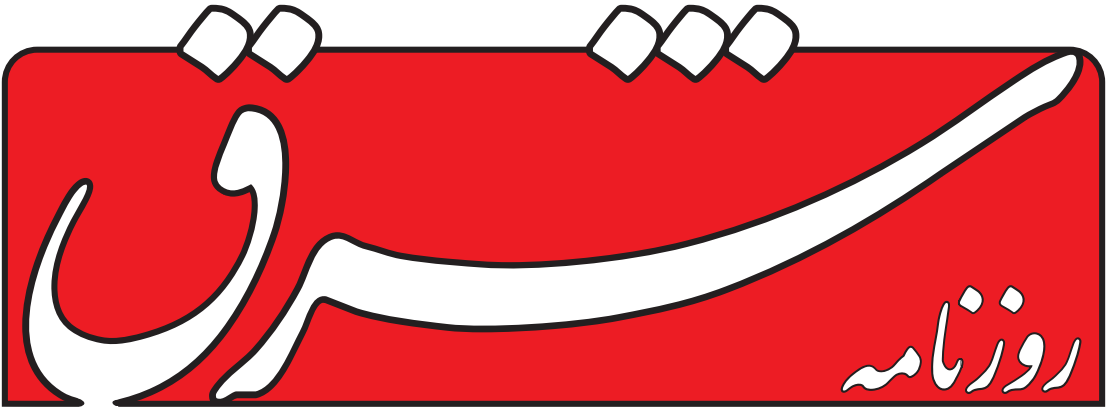
وزیر پیشین آموزش و پرورش در گفت و گو با «شرق»:

خطر افت سواد عمومی جامعه

گروه جامعه: کرونا، تحصیل از راه دور و نبودن اینترنت برای دسترسی به آموزش فضای مجازی، مسئله عدالت آموزشی را به صورت جدی زیر سؤال برد. به گفته مسئولان آموزش و پرورش حدود سه و نیم میلیون دانش آموز به دلیل نداشتن...

صفحه ۹

چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۹ • ۱۱ ربیع الاول ۱۴۴۲ • ۲۸ اکتبر ۲۰۲۰

گفت و گو با حسن کامران درباره رخداد‌های دهه ۶۰

روایتی از نفوذی‌های انفجار نخست‌وزیری

صفحه ۲

صفحه ۸

یادداشت

وضعیت خطیر اقتصاد در ۶ماهه ۱۳۹۹

حسن جیدری*

اقتصاد ایران وضعیتی خاص و ویژه را می‌گذراند، از یک سو فشار تحریم‌های ظالمانه، از سوی دیگر تأثیرات بیماری کرونا بر بستر مشکلات ساختاری اقتصاد ایران سوار شده‌اند و شرایط ویژه‌ای را به وجود آورده‌اند. این شرایط سبب شده سیاست‌گذاری برای این اقتصاد، مختصات خاص خود را داشته باشد. باین‌حال، قدم اول در سیاست‌گذاری موفق برای اقتصاد ایران، شناخت مختصات و وضع موجود اقتصاد ایران است که در این نوشتار قصد داریم به آن بپردازیم. درحال‌حاضر بازار ارز مهم‌ترین متغیری حساس است و روند صعودی آن همچنان ادامه دارد. از آبان ۱۳۹۸ و بعد از افزایش قیمت بنزین و تحولات پس از آن، نااطمینانی در کل اقتصاد ایران افزایش یافت که تأثیر مستقیم خود را در افزایش نرخ ارز و طلا نشان داد. در ادامه و در زمستان ۱۳۹۸، با بروز بیماری کرونا در جهان و سرایت آن به ایران، قیمت نفت کاهش یافت که این نیز به نوبه خود سبب بروز فشار بیشتر به صورت کاهش عرضه ارز بر بازار شد. بر قرنطینه‌رفتن بسیاری از کشورهای شریک تجاری ایران، از جمله چین و ترکیه و همچنین سرایت بیماری به ایران سبب شد تا تقاضا برای بسیاری از محصولات صادراتی کشور کم شده و مرزهای کشور با همسایگان و سایر شرکای تجاری برای مدت‌ای عملاً بسته شود. همچنین اعمال محدودیت‌های مختلف در کشور برای مقابله با بیماری نیز سبب شد میزان فروش و سطح فعالیت‌های اقتصادی در برخی از بخش‌های اقتصادی، عمدتاً بخش خدمات کاهش یابد. بسته‌شدن بسیاری از کسب‌وکارها در پایان سال ۱۳۹۸ در کنار افزایش ریسک شیوع بیماری

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

مالیات بر کشاورزی؛ تصویب قبل از مطالعه

محمد شجاع‌الدینی*

حاصل از فعالیت‌های بخش کشاورزی (شامل همه زیربخش‌ها) تا هزار میلیون ریال به نرخ صفر و مازاد آن طبق مقررات فصول پنجم و هفتم این باب مشمول مالیات می‌شود. همچنین ضرایب مربوط به هر یک از فعالیت‌های بخش کشاورزی باید توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت جهاد کشاورزی تهیه شود و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. از نظر اقتصادی، در تمامی کشورها از جمله در ایران، الزام و اخذ مالیات از کشاورزی جزء سخت‌ترین تصمیم‌ها برای کسب درآمد برای دولت‌هاست. به‌لحاظ نظری، دشواربودن الزام مالیات بر کشاورزی بیشتر به‌دلیل ماهیت ریسک‌آمیز تولید در کشاورزی است، زیرا یک بنگاه خرد کشاورزی همواره با انواع ریسک مالی، ریسک بازار، ریسک عملکرد محیطی و حتی ریسک ناشی از تغییرات قوانین و سیاست‌های دولتی سروکار دارد. دلایل دشواری اخذ مالیات از کشاورزان از نظر اجرایی در کشوری مانند ایران ابتدا به خردبودن و پراکندگی جغرافیایی فعالیت‌های کشاورزی مرتبط است و در درجه دوم به خلأ اطلاعات مالی و حسابداری، تأییدناپذیری خوداظهاری‌ها و نیز وجود تنوع دریافت و پرداخت‌های یک کشاورز به اشکال غیرنقدی مرتبط است. به نظر می‌رسد عملکرد دولت به‌ویژه سازمان امور مالیاتی برای اخذ مالیات از کشاورزی بیشتر ناشی از الگوبرداری از کشورهای عضو «سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه» (OECD) است که در اقتصاد داخلی و همچنین در تبادلات اقتصادی بین خود، مدل‌های مالیاتی مشترکی را دنبال می‌کنند. در این کشورها، دغدغه مالیات‌های کشاورزی برای دولت‌ها کم است و یک دلیل آن، سهم جزئی کشاورزی در تولید ناخالص داخلی (GDP) آنهاست درحالی‌که در کشورهایی مانند ایران سهم کشاورزی از تولید ناخالص داخلی در پنج دهه گذشته در دامنه بین ۲۴ تا ۱۱ درصد متغیر بوده است و همین بخش از اقتصاد (کشاورزی) اغلب نقش تعیین‌کننده‌ای در مثبت‌ماندن و افزایش نرخ رشد اقتصادی کل اقتصاد در زمان تشدید تحریم‌های اقتصادی ایفا کرده است.

ادامه در صفحه ۲

درواکنش به تحریم‌های تازه مطرح شد

زنگنه: تحریم من واکنش منفعلانه و اشنگتن است

گروه اقتصاد: وزیر نفت در واکنش به اقدام آمریکا در اعمال تحریم علیه او و سازمان‌های مرتبط با صنعت نفت ایران گفت: تحریم من و همکارانم واکنش منفعلانه به شکست سیاست واشنگتن برای به‌صفررساندن صادرات نفت است.

صفحه ۴

سال هجدهم • شماره ۳۸۵۰ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

تهدید بی‌کاری
و ناکارآمدی مراکز کارایی

حمزه نوذری . استاد دانشگاه خوارزمی

سرمقاله

تهدید بی‌کاری
و ناکارآمدی مراکز کارایی

حمزه نوذری . استاد دانشگاه خوارزمی

یافتن شغل چگونه امکان‌پذیر است؟ مسیریها و کانال‌های جست‌وجوی شغل کدام‌اند و جویندگان کار اطلاعات لازم برای استخدام‌شدن را از کجا کسب می‌کنند؟ یک امکان این است که متقاضیان کار از کانال‌های رسمی مانند دفاتر کارایی، سایت‌های کارجویی و آگهی‌های استخدام، از فرصت‌های شغلی اطلاع کسب می‌کنند و متقاضی آن می‌شوند. امکان دیگر این است که جویندگان شغل از طریق شبکه روابط اجتماعی خود (دوستان، آشنایان نزدیک و دور) مشغول کار می‌شوند. جست‌وجوی شغل از مسیریهای رسمی مسیریهای رسمی جست‌وجوی شغل عبارت‌اند از آگهی‌های استخدام دولتی و مراکز مشاوره شغلی و کارایی. مراکز کارایی با هدف کاهش هزینه مبادله ناشی از استخدام نیروی کار برای بنگاه و کاهش هزینه کارایی برای جویندگان کار تأسیس شده‌اند؛ به‌عبارتی هدف اصلی مراکز کارایی واسطه‌گری شغلی است، به این‌معنا که به‌عنوان حلقه واسط بین عرضه و تقاضای نیروی کار عمل می‌کنند؛ به‌گونه‌ای که کارگر شغل مورد نیاز و کارفرما نیروی کار مدنظر خود را به دست می‌آورد. علاوه‌براین، مراکز کارایی با در اختیار قراردادن اطلاعات به جویندگان کار و کارفرمایان موجب کارآمدی اقتصاد و بازار کار می‌شوند. مراکز کارایی از اوایل سال‌های قرن بیستم به‌تدریج شکل گرفته‌اند، اما بعد از جنگ جهانی دوم شکل‌گیری و ایجاد مراکز کارایی با شدت بیشتری انجام شده است. به‌طورکلی، دولت‌ها در مواجهه با مسئله بی‌کاری، مراکز کارایی را توسعه بخشیدند و اقداماتی صورت گرفت تا این مراکز بتوانند به‌شکل سنجیده‌تر و مؤثرتری مشکل بی‌کاری را کاهش دهند. مراکز کارایی تقاضاکندگان نیروی کار (بنگاه) و عرضه‌کنندگان نیروی کار (خانوار) را به هم می‌رسانند و هزینه جست‌وجو را از طریق صرفه‌جویی در وقت، انرژی و هزینه برای دو طرف کاهش می‌دهند. مراکز کارایی، نیروی کار را با مشاغل خالی هماهنگ می‌کنند؛ برای مثال، یک جوشکار بی‌کار با فرصت شغلی خالی در صنعت ساخت به‌خوبی جور می‌شود، مراکز کارایی این عرضه و تقاضا را به هم متصل می‌کنند و در قبال این اتصال و اطلاعاتی که باعث به‌هم‌رسیدن این‌دو می‌شود، حق‌الزحمه دریافت می‌کنند. جست‌وجوی شغل از طریق شبکه‌های اجتماعی (کانال‌های غیررسمی) بسیاری از افراد اطلاعات شغلی را نه از مسیریهای رسمی مانند کارایی‌ها، بلکه از روابط اجتماعی با دیگران به دست می‌آورند. روابط اجتماعی با دیگران منبع اطلاعاتی مهمی در تخصیص فرصت‌ها است؛ به‌عبارتی منشأ بسیاری از فرصت‌ها در رابطه‌های اجتماعی، همکاران، دوستان و اعضای خانواده است. براین‌اساس گروهی از افراد با استفاده از روابط اجتماعی از فرصت‌های شغلی اطلاع پیدا می‌کنند و مشغول به‌کار می‌شوند. گستردگی روابط اجتماعی منبع اطلاعاتی مهمی برای یافتن فرصت‌ها است. نظریه‌پردازان شبکه از جمله گرانووتر، ولمن، لین و بارت بر اهمیت شبکه روابط اجتماعی در یافتن فرصت‌ها و اطلاعات تأثیرگذار بر بازار ارز بوده‌اند؛ اگرچه دارند و مطالعات گسترده‌ای انجام داده‌اند. گرانووتر در دو اثر مشهور خود، «قدرت روابط ضعیف» (۱۹۷۳) و «یافتن شغل» (۱۹۷۴)، به تحلیل سواکوارهایی اجتماعی که بر مباحث اقتصادی اثرگذار است، می‌پردازد. گرانووتر در کتاب «یافتن شغل» کارآمدی روابط اجتماعی را در بازار کار بررسی کرد. او بازار کار افرادی را بررسی کرد که در چند سال گذشته در سمت‌های مدیریتی، شغل‌های تخصصی و فنی مشغول به کار شده بودند. گرانووتر درصد یافتن پاسخ به این پرسش بود که آنها شغل‌هایشان را چگونه پیدا کرده‌اند؟ داده‌های جمع‌آوری‌شده با کمال تعجب نشان داد که بیش از نیمی از پاسخ‌گویان جایگاه شغلی‌شان را از طریق ارتباط‌های شبکه‌ای شخصی به دست آورده‌اند و این نشان می‌دهد که روابط شخصی برای یافتن شغل نقش بسیار مهمی دارد. نتایج گرانووتر نشان داد روابط ضعیف بیش از روابط قوی در شغل‌یابی افراد مؤثر بوده است.

ادامه در صفحه ۲

تئرها

دعوت تلفنی از
صرافی‌ها

صفحه ۴

محمود صادقی:

در برخی محافل گفته‌اند مردم کمتر مشارکت کنند، پیروز می‌شویم

صفحه ۳

غرق اجباری سه روستا

صفحه ۵

خطر عضو شورای شهر
برای استقلال!

صفحه ۱۱

بازداشت ۲۸ کارمند
دستگاه قضا

صفحه ۲

امامی در هشتمین جلسه دادگاه:

سه‌م من ۳، سه‌م جزایری و باقری در منی ۹۷ در صد بود

صفحه ۴

حرف اول

استقبال از میهمان ناخوانده

حسین جواهری . استاد دانشگاه

بالاخره بعد از ماه‌ها رشد شاخص کل بازار سرمایه و ارزش معاملاتی در این بازار که منجر به جذب حجم بالایی از نقدینگی به سمت این بازار شد، از اوایل مردادماه سال جاری چندهفت‌ای است که شاهد افت روزانه شاخص در بازار هستیم؛ به نحوی که بسیاری از نمادهای پیاگیر افت بیش از ۵۰درصدی ارزش سهام معاملاتی است تا جایی که مرداد ۹۹ را «مرداد سیاه» برای بورس ایران نامیده‌اند و تلاش‌های دولت نیز برای کم‌کردن سرعت لوکوموتیو رهاشده بورس برای انحراف از مسیر سقوط، افاقه چندانی به حال بازار نکرده است. هرچند بعد از آن فراز نسبتاً طولانی و بی‌سابقه در بازار سرمایه، فرودی این چنین مورد انتظار بود ولی اولاً هیچ‌کس از زمان شروع سقوط بازار باخبر نبود و ثانیاً هیچ اقدام خاصی برای آمادگی در مواجهه با این سقوط تقریباً بی‌سابقه انجام نشد. تنها اثر این پیش‌بینی، کاهش نرخ رشد شاخص کل و حجم نقدینگی سرازیر به بازار بود که آن هم بیش از هر چیز تحت تأثیر فضای روانی و گمانه‌زنی‌های فعالان این بازار انجام شد. سقوط بی‌سابقه بورس، نه‌تنها باعث ثبت رکورد تاریخی خروج نقدینگی در اوایل شهریورماه شد، بلکه به دلیل کاهش شدید ارزش نقدینگی در بورس، باعث ایجاد اختلاف‌ها و تنش‌ها میان فعالان بازار از جمله، سهامداران، کارگزاری‌ها و نهایتاً خود سازمان بورس اوراق بهادار شد؛ بنابراین صرف‌نظر از دلایل سقوط بازار، آنچه مسلم است پیش‌بینی اقامه دعای مرتبط با بورس و بازار سرمایه است که مانند کوه یخ تا امروز بخش کمی از این اختلافات در قالب دعای به مراجع قضائی و مکانیسم‌های حل‌وفصل اختلافات در بازار سرمایه ارجاع داده شده است، اختلافاتی که در آینده‌ای نزدیک، حجم حقیقی آن، «میهمان ناخوانده» دستگاه قضا خواهد بود.

ادامه در صفحه ۹

جناب آقای دکتر پیروز حناچی

شهردار محترم تهران

مصیبت درگذشت خواهر گرامی‌تان را به جناب عالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

مهدی رحمانیان

جناب آقای سعید توتونچی

مصیبت غمبار درگذشت پدر و مادر همسر گرامیتان را

میمانه خدمت جناب‌عالی و سرکار خانم ندا جهاتگیری تسلیت عرض می‌کنم و برای آن مرحومان از خداوند رحمان و رحیم مغفرت و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

مهدی رحمانیان

سرکار خانم ندا جهاتگیری و جناب آقای توتونچی

مصیبت وارده را به شما و سایر بازماندگان صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم و از خداوند سبحان برای آن مرحومان رحمت واسعه و برای شما صبر آرزو مندیم.

فاطمه فتیحی و سید عبدالمجید سجادی

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE

@SHARGHDAILY.IR